

Aan: leden van de Venlose gemeenteraad via raadsgriffie@venlo.nl

Venlo, 28 augustus 2025

Geachte raadsleden,

In september behandelt u het beleidskader Nieuwe Energie 2.0. Bij de behandeling van deze herijking van het gemeentelijke beleid voor de energietransitie willen wij u graag een aantal aandachtspunten meegeven.

- Het beleidskader heeft de ambitie om in 2030 40% en in 2050 100% van onze energie duurzaam en lokaal op te wekken. Wij zijn hier blij mee omdat het duidelijk richting geeft en een lange termijn horizon kent. Momenteel dekt lokale opwek ongeveer 13% (zie bijlage), de ambitie betekent dus een enorme versnelling van de energietransitie in Venlo.
- Wij missen in het beleidskader een gevoel van urgentie. Het volle elektriciteitsnet remt economische groei, woningbouw en uitbreidingen van instellingen, wat op termijn de leefbaarheid en toekomst bedreigt.
- De gestelde ambitie en de economische noodzaak vragen stevige bestuurlijke inzet om de energietransitie in Venlo te versnellen. Het beleidskader biedt echter onvoldoende basis hiervoor; het maakt weinig concreet wat de gemeentelijke doelen, aanpak, fasering en participatie- en communicatiestrategieën zijn. Er is behoefte aan een robuuster mandaat dat ook andere portefeuillehouders betreft, evenals een duidelijke routekaart met korte termijn keuzes, monitoring en evaluatie. Venlo kan hierover leren van andere gemeenten die al actief zijn met lokale opwek, energiebesparing en het terugdringen van netcongestie.
- Het beleidskader stelt terecht dat energiebesparing in de energietransitie voorop staat maar zet hier niet nadrukkelijk op in. Vooral in de gebouwde omgeving waar nog heel veel aardgas wordt gebruikt (zie bijlage) ligt er een enorme opgave waar de gemeente ook een specifieke verantwoordelijkheid heeft. Een besparingsoffensief lijkt onontkoombaar.
- Bij de versnelling die nodig is moet je alle technologieën benutten en niet op voorhand opties uitsluiten. In de periode tot 2031 zullen dit bestaande technieken zijn voor de periode daarna komen misschien innovaties in beeld die nu nog niet marktrijp zijn. Het te veel hopen op de inzet van technische innovaties in de komende jaren lijkt geen haalbare strategie. We pleiten ook voor experimenteertruimte voor technische innovaties met een gericht technologiebeleid en nadruk op sociale innovaties om bewoners beter te betrekken. Dit zal nodig zijn ter voorbereiding op de volgende fase van de energietransitie na 2031.
- Lokale opwek van elektriciteit met zon en wind dekt nu circa 45% van de huidige elektriciteitsvraag en zal vooral via deze bewezen technieken moeten groeien. Het beleidskader noemt een brede mix van duurzame bronnen, maar blijft onduidelijk over de samenstelling. Wij adviseren om ook de potentie van waterkracht, biomassa (reststromen) en geothermie in Venlo grondig te onderzoeken, want deze bronnen kunnen de energiemix op termijn verbreden. Vooruitlopen op het uitsluiten van technologieën past niet bij de ambitie om Venlo energieneutraal te maken.
- De energietransitie is aangeland in een nieuwe fase: naast duurzame opwek gaat het nu ook om integratie van die energie in het systeem. Netcongestie en de wens de opgewekte

energie lokaal te benutten zijn hierbij cruciaal. Energiehubs krijgen daarom terecht meer aandacht in het beleidskader. Een energiehub verdeelt energie efficiënt tussen gebruikers, ontlast het elektriciteitsnet en bespaart kosten. Energieopslag en directe aansluiting van in de nabijheid opgewekte zon- en windenergie zijn mogelijk. Technisch is er veel mogelijk, wat ontbreekt is de samenwerking tussen partijen en een organisatiestructuur. Het beleidskader is onduidelijk over de rol van de gemeente en hoe energiehubs bijdragen aan het voorkomen van dure netverzwaring. Ook is onduidelijk hoe de gemeente wil gaan borgen dat lokaal opgewekte stroom ook lokaal wordt gebruikt. Het beleidskader gaat verder niet in op de Venlose buurten en wijken en hoe die als energiehub kunnen worden georganiseerd eventueel aangevuld met een buurtbatterij.

- Het verheugt ons dat energiecoöperaties worden genoemd als belangrijke stakeholders voor de energietransitie. Zoals ook in onze brief aan de raad van 15 juli j.l. is uitgelegd zijn wij een burgerinitiatief dat een bijdrage wil leveren aan de lokale energietransitie door het ontplooiën van activiteiten op gebied van energielevering, energieopwekking, energiebesparing, energieopslag en energiedelen. Dit volledige pakket van activiteiten gericht op zowel burgers als bedrijven willen we de komende jaren stap voor stap ontwikkelen. Onze inzet is om dat in partnerschap met de gemeente te doen. Wat we in het beleidskader missen is duidelijkheid over hoe en onder wat voor voorwaarden de gemeente met energiecoöperaties wil gaan samenwerken. De afgelopen jaren hebben wij relatief weinig ondersteuning vanuit de gemeente ervaren. We hopen dat dit in de toekomst verandert.
- Het is ons niet duidelijk of het geactualiseerde beleidskader Nieuwe Energie is voorgelegd aan stakeholders ter consultatie. Gezien het brede maatschappelijke belang van de energietransitie achten wij dit essentieel. Energiecoöperatie Samenstroom heeft in elk geval geen uitnodiging hiervoor ontvangen, wij hadden graag eerder onze visie op de energietransitie en de mogelijkheden deze te versnellen willen inbrengen.

Tenslotte, willen we benadrukken dat de energietransitie voor Venlo een strategische kans is om zowel milieu- als economische doelen te behalen. Door duurzaamheidsinitiatieven wordt niet alleen de leefomgeving verbeterd, maar ontstaat ook nieuwe economische dynamiek, innovatie en een aantrekkelijk investeringsklimaat. Dit draagt bij aan een veerkrachtige en toekomstbestendige lokale economie.

Met vriendelijke groeten,

Voorzitter, namens het bestuur van energiecoöperatie Samenstroom U.A.

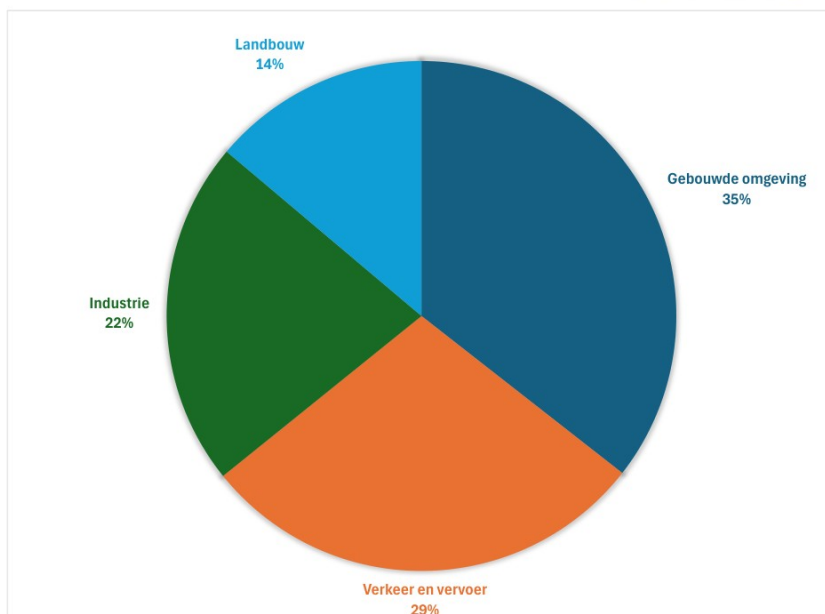
Bijlage.

Het actuele Venlose energiebeeld

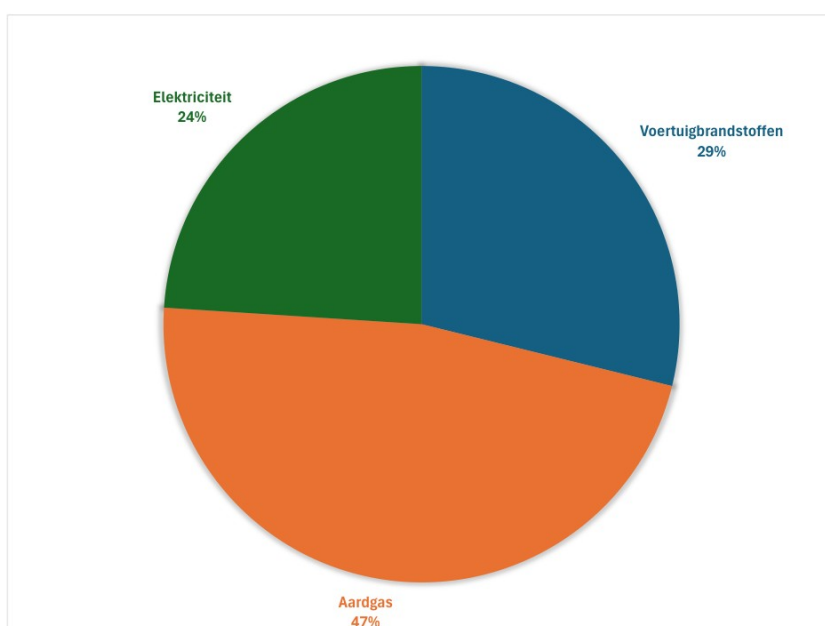
Als grootste uitdagingen voor de energietransitie in Venlo zien we:

- Hoog energieverbruik in de gebouwde omgeving: de gebouwde omgeving is de grootste verbruiker van energie, voornamelijk aardgas voor warmtevoorziening. Het verminderen van aardgasgebruik en het verduurzamen van deze sector is essentieel.
- Groeiende elektriciteitsvraag: door elektrificatie neemt de vraag naar elektriciteit sterk toe, onder andere door de overgang van aardgas naar elektrisch verwarmen en de groei van het elektrisch vervoer.
- Beperkte netcapaciteit en netcongestie: het elektriciteitsnet is momenteel niet berekend op deze groeiende vraag en productie van duurzame elektriciteit. Venlo kampt met structurele netcongestie, vooral op bedrijventerreinen en nieuwbouwwijken, wat een grote remmende factor is op maatschappelijke ontwikkeling.
- Lokale duurzame energieproductie ontoereikend: momenteel wordt ongeveer 13% van de totale energieconsumptie lokaal gedekt door hernieuwbare productie; door de geplande uitbreiding met Windpark 't Hanik zal dit naar 15% stijgen.
- Balanceren van duurzame opwekking en vraag: hoewel de elektriciteitsproductie van zon en wind substantieel is, is het nog een uitdaging om dit volume continu en betrouwbaar beschikbaar te hebben voor de sterk stijgende elektriciteitsvraag en om opwek en verbruik in balans te houden.
- Hoewel innovaties en gedragsverandering nodig zijn, zullen zij er niet voor zorgen dat de stijgende vraag naar (duurzame) energie helemaal wordt gecompenseerd. De energietransitie gaat zó snel en grootschalig, dat er ook grotere oplossingen nodig zijn – zoals forse uitbreiding van het elektriciteitsnet en veel meer grootschalige duurzame energieopwekking.

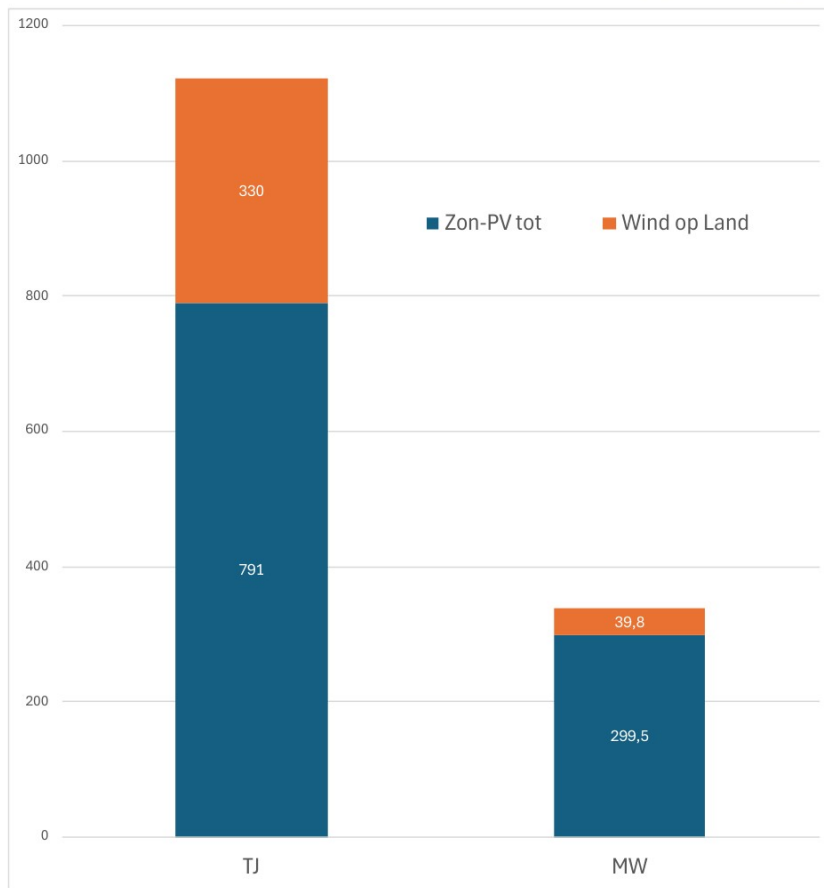
Een aantal indicatoren, zie figureren hieronder, is ontleend aan Klimaatmonitor.nl geeft een beeld van de huidige energiesituatie in de gemeente Venlo (cijfers over 2023-2024). Alle vormen van energie zijn uitgedrukt in terrajoule (TJ) wat vergelijking tussen gebruiksvormen en over verschillende sectoren mogelijk maakt.

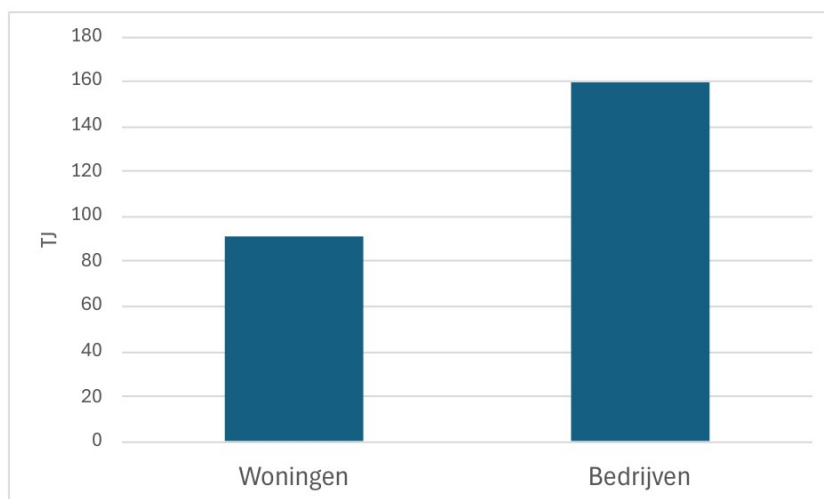
Figuur 1. Het totale jaarlijkse energieverbruik in Venlo is zo'n 11.000 TJ. Dit is zo'n 8,9% van het totale jaarlijkse provinciale verbruik van ca. 124.000 TJ. De grootste verbruikssector in Venlo is de gebouwde omgeving gevolgd door het verkeer en vervoer en de industrie.

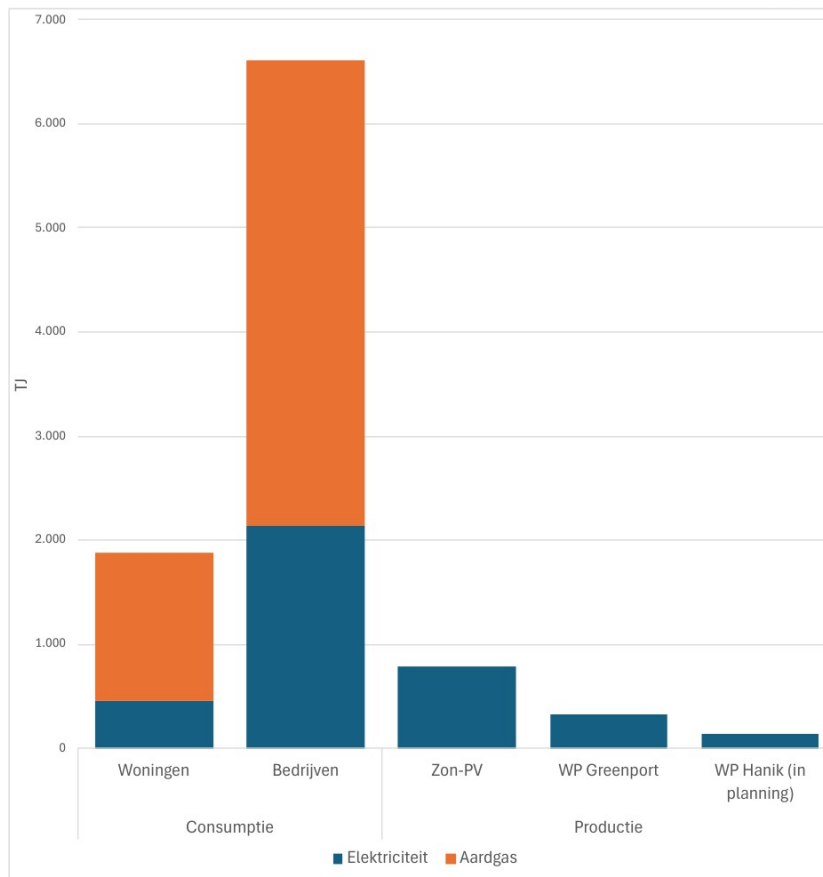
Figuur 2. Verreweg de belangrijkste energieverbruiksvorm in de gemeente Venlo is aardgas, dat op grote schaal wordt ingezet voor de warmtevoorziening in de gebouwde omgeving en voor bedrijven. Ongeveer 25% van de energieconsumptie is in de vorm van elektriciteit en bijna 30% in de vorm van voertuigbrandstoffen (benzine en diesel).

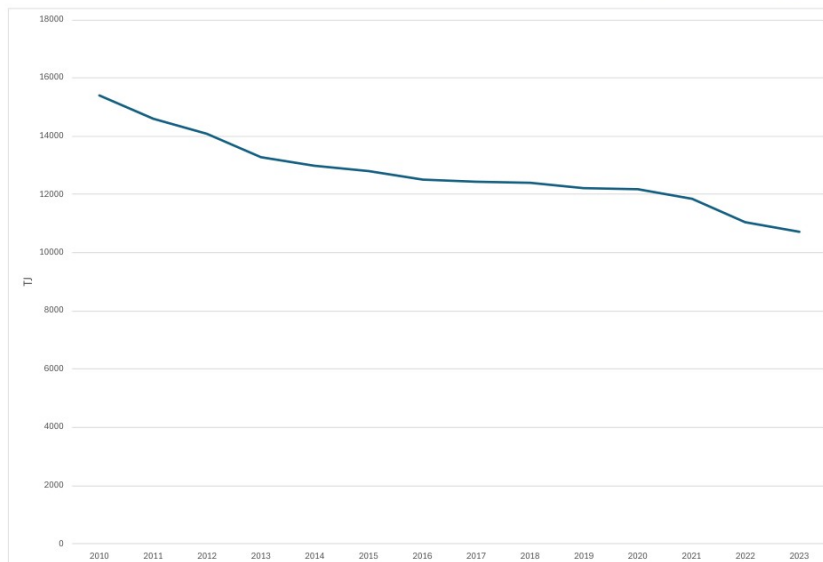
Figuur 3. Jaarlijks wordt in de gemeente Venlo momenteel meer dan 1.100 terajoule (TJ) aan energie opgewekt met wind- en zon (linkerkolom); hiervoor is circa 340 megawatt (MW) opgesteld vermogen benodigd (rechterkolom). In 2024 dekte de lokaal opgewekte zon- en windenergie ruim 10% van de totale energiebehoefte van Venlo. Voor de elektriciteitsvraag was dit ongeveer 45%. Per MW opgesteld vermogen windenergie werd ruim 8 TJ elektriciteit geproduceerd, terwijl zonne-energie iets meer dan 2,5 TJ per MW leverde.

Figuur 4. In Venlo wordt naar schatting 251 TJ aan zonne-energie direct achter de meter verbruikt, grotendeels bij bedrijven. Dit betekent dat circa 24% van de totale lokaal opgewekte zonnestroom rechtstreeks wordt gebruikt en niet wordt teruggeleverd aan het openbare net. Deze directe consumptie van zonne-energie vertegenwoordigt ongeveer 2% van het totale energieverbruik in de gemeente Venlo.

Figuur 5. Wanneer we de lokale energieproductie vergelijken met de lokale consumptie door woningen en bedrijven, blijkt dat ongeveer 13% van de energieconsumptie momenteel wordt gedekt door opwek binnen de gemeente. Met de realisatie van Windpark 't Hanik stijgt dit aandeel naar circa 15%. De huidige hernieuwbare elektriciteitsproductie in Venlo is ruim voldoende om in de jaarlijkse elektriciteitsvraag van woningen te voorzien. Voor bedrijven ligt dit aandeel iets boven de helft. Naarmate de energietransitie verder vordert, zal aardgas de komende decennia geleidelijk uit de energiemix verdwijnen. Tegelijkertijd wordt een aanzienlijke stijging van de elektriciteitsvraag verwacht, zowel bij woningen en bedrijven als in het verkeer en vervoer.

Figuur 6. Ondanks lichte groei in inwoners, woningen en bedrijven is het totale energieverbruik in Venlo sinds 2010 met ongeveer 30% gedaald. Dit toont aan dat het verbruik per woning en bedrijf flink is verminderd, dankzij betere isolatie, efficiëntere technieken, aanpassing van bedrijfsprocessen en gedragsveranderingen. Deze ontwikkeling sluit aan bij landelijke trends en toont het succes van energiebesparingsmaatregelen in Venlo.